

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

גיליון מס' 299

בס"ד, יום ג' פרשת משפטים, כ"ז שבט תשפ"א

דבר העורך

ההגרלה השנתית יוצאת לדרך!

בעז"ה תוך פחות מחודש זה קורה, בליל שישי פרשת
 כי תשא כ"א אדר תשפ"א תיערך אי"ה ההגהלה, על פרסים
 יקרי ערך בין התורמים החשובים למכון 'היכלתא' - ג'לילון
 עומק הפטש'. בנוסף יתקיים אי"ה מעמד תפילה בקבר
 רחל אמנו על כל העתים, בנוסף התורמים זכאים להכניס
 הנצחה בג'לילון עומק הפטש'.

החובות שהשתרגו על קופת המפעל, מהפעילות השגרתית והפרויקטים החשובים, מכבידות על המשך הפעילות הנשגבת.

ומכאן תצא פניה נרגשת לכל אחד ואחד, לקחת חלק בשתופות, להטפסר לזיכוי הרבים העצום, לעזור לנו להפציץ את ידיעת ההלכה בכל בית ישראל, במסגרת מפעל ה'ליכטא' שפועל גדולות ונצורות, בגיליונות השבועיים, בית הוראה טלפוני, קו מידע, שיעורים מרתקים מפי הרבנים הגאונים שליט"א, ועוד. חיינו עכשיו למוקד ההגדרה והצטרפו, והיגורו ברכה אל בתכם.

בברכת התורה
עקיבא יוסף לוי

נושא הגיליון

'כשרות משקה וודקה'

תהליך ייצור הוודקה

חששות כשרות: לפני שנה לקראת ימי הפורים תש"פ, הופיעו שני מאמרים בגיליונות 'עומק הפשט' (מספר 257-256) העוסקים בנושא 'כשרות משקאות חריפים' החל ממצאות תהליך הייצור וכלה בחששות הכשרות השונות, בדגש על משקה ויסקי, שיחסית לשאר משקאות יותר מסובך לפקח על כשרותו, מחמת אופן הייצור המתפתח על פני שני אדוכות.

בגיליון שלפנינו (מספר 299) נעסוק בעזרת השם יתברך, האם ומדוע צריך הכשר למשקה וודקה, מהטעמים הבאים: אלקוהול שמיוצר מין, בישול נכרי, עשוי מחלב, עירוב טעמים נוספים, ועוד. בגיליון שאחריו (מספר 300) נעסוק בעז"ה בנושא האם יש חשש בלודקה מצד אסור 'דחש'.

מקורות: מנחת יצחק (חלק ז סימן נט), ובהם נהגה (ז עמוד תקא), מאמר מאת הג"ר **מרדכי הסופר שליט"א** (אור ישראל מונסי חלק ב מט עמוד יד). **הכשרות למעשה** (עמוד תעח), **שלחן מלכים** (חלק ב עמוד א רלח). תודה מיוחדת להג"ר **יודה שרשבסקי שליט"א** על הסיוע בבירור המציאות וההלכה.

1. כשרות ופיקוח

מאוסר: יש שמתירים לעצמם לשתות הרבה סוגי משקאות חריפים, בהסתמך על הפתגם הרווח 'משקאות חריפים לא צריכים תזומת סוכרית' (ודאי שגם לדעתם סוגי משקאות מסוימים מאז ומעולם היו אסורים בשתייה, אבל הסוגים שידעו שהם בסדר שארו עדין לא שיינו), וצריך לדעת האם הכלל נכון או לא.

ובכן התשובה היא, שהכלל הזה אינו מדויק, כיון שהמציאות כיום שונה מבעבר ולא שייך בנושא הזה 'מסורת' שלא צריך הכשר. משל למה הדבר דומה, לאדם שהיה גר בחו"ל ולא הפריש

רשימת סוגי וודקה מאושרים שפורסם בשם גורמי כשרות ללא התייחסות לחשש איסור חדש (ויבואר אי"ה בגיליון הבא

	מאשר	ללא תוספת סעם - ר-ק	Absolute- וודקה
	מאשר	ללא תוספת סעם - ר-ק	Finlandia- וודקה
Smirnoff Produced in USA		ללא תוספת סעם - ר-ק	Smirnoff ארה"ב - וודקה
Smirnoff Produced in Russia		ללא תוספת סעם - ר-ק	Smirnoff רוסיה - וודקה
	מאשר		Vodka Stolichnaya

לרכישת כרטיסי הגרלה

חייגו:

02-5350535

(שלושה 9)

את הרכיבים, לא חייבים השגחה צמודה. מצו"ב רשימה חלקית של סוגי וודקה מאושרים, שפורסם בשם גורמי כשרות. ומכל מקום, המדקדים אינם שותים רק אם מופיע על הבקבוק חותמת כשרות מהודרת.

2. איך מייצרים ודקה?

תסיסת וזיקוק אלכוהול: בכדי להבין את השקלא וטריא, חשוב להקדים בקצרה את תהליך הייצור. אפשר לייצר אלכוהול מכל חומר שיש בו סוכר, כאשר השמרים מתסיסים את הסוכר, והופכים את הסוכר לאלכוהול (בתסיסה כהלית; מולקולה אחת של סוכר, הופכת לשתי מולקולות אתנול, ושתי מולקולות פחמן דו-חמצני), כאשר האלכוהול מגיע לרמת ריכוז של 4% עד 12% השמרים כבר אינם פעילים, ולכן אין אפשרות לייצר אלכוהול בריכוז גבוה יותר.

לאחר גמר פעולת ההתססה מזקקים את הנוזל שנוצר, מטרת הזיקוק להעלות את ריכוז האלכוהול במשקה המותסס. פעולת הזיקוק נעשית על ידי חימום הנוזל, וכך נוצרת הפרדה של האלכוהול הנקי משאר הנוזל שנוצר מהתססה. טמפרטורת האידוי של האלכוהול נמוכה ועומדת על כ-78.3 מעלות צלזיוס, לעומת טמפרטורת המים שמתאדה רק ב-100 מעלות צלזיוס.

משקה הוודקה עובר זיקוק עד לריכוז של 95% אלכוהול, לאחר הזיקוק מוהלים את האלכוהול במים, ומשווק לצרכנים בריכוז של כ-40% אלכוהול, והשאר מים. ייצור הוודקה בדרך כלל מעמילן המתפרק בתהליך חימום. מקורות השכיחים הם: תירס, דוררלי, חיטה, ושיפון. וכן מצוי ייצור מתפוחי אדמה, סויה, אורז. במפעלי ייצור מסוימים, מפיקים וודקה מסוכר שאינו מופק מעמילן, אלא סוכר הקנה או סוכר ענבים.

3. תערובת יין בוודקה

חשש מעורבות: בתהליך ייצור הוודקה, קיים חשש משום איסור 'סתם יינם', משלשה סיבות: א. סוכר ענבים – חלק מסוגי הוודקה מיוצרים מסוכר ענבים, והמשקה נחשב כיון, ויש עליו איסור של 'סתם יינם'.

ב. זיקוק יין – מובא בקובץ **ובהם נהגה** (קובץ 2 עמוד תקא) מאמר מאת הג"ר **צבי אריאל סיכוט**, א"א, ששנים האחרונות, במדינות רבות באירופה כמו צרפת איטליה וספרד, קיים עודפים של יין, ובכדי למנוע הצפת השוק וירידת מחירים, מזקקים את עודפי ייצור היין ומשתמשים באלכוהול לייצור וודקה וכדומה. ומעיד שראה מפעלים באיטליה שזיקוק את עודפי היין, ושלחו את האלכוהול המופק ללוסית לייצור וודקה, וגם בצרפת מזקקים מידי שנה עשרות מיליוני ליטרים של יין לצורך תעשיית האלכוהול. יש מומחי כשרות שטוענים, שמדובר בחשש רחוק, כי לא מצוי השימוש באלכוהול המיוצר מיין לשאר משקאות.

ג. מכונות הזיקוק – ישנם מפעלים שמייצרים באותם מכונות זיקוק (מזקקות) גם בירה – יינם וגם יין, וגם וודקה, ויש בדופני המכונות בליעת של סתם יינם.

דין סתם יינם: מבואר ב**שו"ע** (י"ד סימן קכג סעיף א) סתם יינם של עובדי כוכבים, אסור בשתייה ובהנאה, ובזמננו שאין שכיח שהאומות מנסכים לעבודה זרה נחלקו אם נאסר גם בהנאה, וסחורה או רק בשתייה. עוד מבואר ב**שו"ע** (י"ד סימן קלז סעיף א), והוכר דרך אנב **במשנ"ב** (סימן תמב ס"ק כה), שביין אין את ההיתר שאם עבר מעד לעת מאז שהוא נבלע בכלי הוא נותן טעם לפגם, אלא נאסר עד "ב חודש", כיון שטעם היין לא נפגם.

וכתב ה**ריב"ש** (סימן רנה), לגבי משקה אייגוא"ה ארדינטי" (הכוונה למשקה אלכוהולי מזיקוק יין כמו קוניאק ערק וכו') המיוצר מ'סתם יינם' של גוים אסור, כיון שהאיסור של 'סתם יינם' נאסר גם כשהשתנה לצורה אחרת במראיתו וטעמו. ואין להחריג משום שאינו עצמות היין, אלא זיעה שאין בה ממש, כמבואר **במשנה** (מכשירין פרק ב משנה א), זיעת בתים בורות שיחין

תרומות ומעשרות, והגיע לארץ ואמר 'יש לי מסורת מכמה דורות שלא מפרישים תרומות ומעשרות, וישראל ארץ גיחכו עלי ואמר 'זיל קרי בי רב הוא', הני מילי בחוץ לארץ, אבל בארץ ישראל ודאי שצריך להפריש תרומות ומעשרות.

עבעב: מומחי כשרות מסבירים; אלכוהול ניתן להפיק ממבחר חומרים טבעיים ולא רק מענבים, בעבר הרחוק, ייצורי הוודקה היו מקפידים לייצר את המשקאות בדיוק לפי המסורת, מדינה ומדינה ככתבה, וכל חבל ארץ שמר באדיקות על המתכונת המיוחדת והמסורת המדויקת בסוג המשקה ואופן הייצור שלו, כגון ברוסיה מתפוחי אדמה, ובמדינות אחרות מותירס ודגן, כך מאות שנים לא השתנו הרכיבים ואופן ייצור המשקה. ומכאן מקור המנהג שהיה נהוג במחוזות מסוימים להתיר שתית וודקה ללא הכשר, כי ידעו בדיוק מה הרכיבים ואופן הייצור שנשאר כמות שהוא מדורי דורות.

בעבר היו יודעים, שכל משקה המיוצר באחת מהמדינות הצפוניות מהולנד וצפונה, על פי רוב אינו מיוצר מיין ואין בו חששות יין נסך (ורק בפסח יש חשש חמץ כיון שישנם המייצרים את האלכוהול מדגן), משום שבאזורים אלו מזג האוויר קריר, ולא מתאים לגידול גפנים, וממילא היין שם עולה יקר, ואין סיבה לחשוש שהיצרן יקח אלכוהול מהיין היקר ויכניס בוודקה הוזלה. אבל מגבול הולנד והלאה לצד דרום, כמו צרפת ספרד ואיטליה, שמזג האוויר בצד הדרומי של כדור הארץ יותר חם, ונוח מאוד לגידול גפנים שצריכים חום, והיה בול, היין חשש סכר שהיצרן עיבר רכיבי גפן בוודקה, ויש חשש יין נסך, [כך גם לגבי חביות הייצור, אולי השימוש בהם בתהליך ייצור היין].

כיום: לעומת זאת כיום בעידן החדש, כל העולם נהפך לכפר גלובלי קטן, הסחר העולמי הבינלאומי בארץ בקפיץ ענק, קל מאוד לשעב חסרות מדינה למדינה, וללא חוקים, אחד בכפר נידח לעשות מפעלים בעולם, ולכן מדינה שיש לה עודף ייצור של 'אלכוהול ייטירלי' (מזוקק), מוכרת את העודפים למדינות אחרות, ומצב זה גורם לחששות כשרות חמורות. שכן ייצורי הוודקה מוותרים על מתכון הנוצרת העצמית כפי שהיה עד היום, לטובת הכדאיות הכלכלית בקניית חומרים מכל הבא ליד ממפעלים אחרים, וכל הממעט במחיר ידו על העליונה. גם אי אפשר לסמוך על מה שכתוב בתוית הבקבוק על העובדים, כי היצרן אינו מחויב לציין על הבקבוק אחוזי תערובת מועטים.

וודקה בטעמים: ישנם סוגי וודקה שמעריבים בהם חומרי טעם, כגון פלפל אדום, וניל, שוקולד, קינמון ורכזי פירות. 'בוודקה בטעמים' וודאי לא שייך את הכלל שממשקאות חריפים לא צריכים הכשר, כי יש בהם הרבה חששות כשרות, וכמו שכל אחד מבין בכל מוצר מזון המכיל תמציות שצריך הכשר, וכל מה שהסתמכו בעבר היה רק בוודקה נקיה, ללא תוספות חומרי טעם, בהם היה ניתן לומר שבדרך כלל לא משנים את מסורת ייצור הוודקה. רכז פירות עלול להכיל רכז ענבים, או תערובת של טעם יין, שהוא בחשש איסור מטעם 'סתם יינם'.

ישנה בעיה נוספת במשקאות חריפים, שכידוע יש בסוגי הוודקה מותגים מסוימים, שבמדינות מסוימות זה כשר, אבל במדינות אחרות זה אסור לחלוטין, משום שאופן הייצור משתנה בהם. למשל המותג הנקרא 'וודקה סמירנהוף' מיוצרת בכמה מדינות, ובכל אחת מהם אופן הייצור הוא שונה. וכן לעיתים, המציאות עלולה להשתנות גם לפי שנת הייצור.

ולכן כיום חובה לוודא בלבד עם מומחי כשרות, דינו של כל מוצר לאחד, כלומר, בדרך כלל "הכשר" מתקבל אצלנו בתור "השגחה", שיש משגיח במקום ועוקב אחרי הייצור. אבל במשקאות חריפים, לא מדובר על "השגחה", מדובר על "איסור כשרות", והכוונה שגוף כשרות מוכר, יבדוק את כל תהליך ייצור המשקה, ויאשר להמשקה כשר. והסיבה שלא חייבים השגחה צמודה, שאם יודעים על בית חרושת שהם מקפידים לייצר את המשקאות החריפים באותה צורה לאורך ימים ושנים, וכאשר ביררו

על עיקר דין זה נחלק בשו"ת ציץ אליעזר (חלק ה סימן יב), ומאריך להוכיח שיש מקום להתיר בסעודת בשר שתי הקוניאק הנעשה מחלב, כאשר נשתנה מראיתו וטעמו לגמרי מטעם החלב, אך אינו מכריע למעשה כך, משום שהוא הוראה כללית לכלל הציבור, ומן הראוי שיוכרע על ידי גדולי הפוסקים.

בישול נכרי: תמה הבית מאיר (יו"ד סימן קיד), מדוע אין איסור בישול נכרי ביי"ש, ומתחילה תירץ שאינו עולה על שולחן מלכים, ועדיין צ"ע. עוד תירץ שהזיקוק נחשב הוצאת בריה חדשה מן התבואה, באמצעות חום האש שמוציא את הזיעה של התבואה, ואינו נחשב בישול הנאסר, כיון שבישול הוא רק בדבר שהוא מאכל, והבישול מתקנו לאכילה.

לדעת הג"ר שרגא קאלוס שליט"א (בספרו על משקאות חריפים פרק 14 עמוד 109) וודקה המיוצרת בארצות הברית, אם היא ללא תוספות וללא טעמים, מותרת בשתייה ללא חשש, בגלל שמאוד מקפידים לא לשנות את הרכיבים, אבל בוודקה עם טעמים יש חששות כשרות. וודקה המיוצרת בשאר המדינות חייבת הכשר. [יצוין שיש גורמי כשרות הסבורים שגם בכריטינה המצציאות כמו באמריקה, וניתן לשותות וודקה ללא תוספות וללא טעמים, אף כשאין השגחה על המקקה].

פסח: כל האמור מתייחס לכל השנה, אבל בפסח אין לסמוך על סברות והשערות, בלי בירור הטיב, כמו שידוע שתמיד היו מייצרים את הוודקה מתפוחי אדמה, וכיום רק מעט מקומות מייצרים מתפוחי אדמה, ויש לחוש אולי עשוי גם מדגנים. ויש טוענים, שלמרות שרוב הוודקה המיוצרת בארץ ישראל אינה חמץ, כדי שיוכלו להשתמש בה בפסח, אבל רוב הוודקה המיוצרת בחו"ל הוא בחשש חמץ שמה עשוי מדגנים, וספק דאורייתא לחומרא.

חמץ שעבר עליו הפסח: בוודקה שעשויה מחמשת מיני דגן, אם הייצור יהודי, קיים חשש של 'חמץ שעבר עליו הפסח'. אם הייצור גוי, אבל יש ליהודי בעלות במניות החברה, נחלקו הפוסקים בדיון - השיטות הובאו במש"ב מהדורת דרשו (הלכות פסח סימן תמ ס"ק ז הערה מספר 13).

כאשר המשקה מוכן, יכול להיות שאחד בשרשרת השיווק (סוכן / ספק / חנות) הוא יהודי, ולכן צריך לברר שיש למוכר תעודת מכירת חמץ כדיו, וקנה מיבואן שיש לו תעודת מכירת חמץ, או לחילופין שקנה מגוי.

ומעורת טהורה וכו', כי שם מדובר רק בזיעה היוצאת מחמת הלחות שלא על ידי חום, אבל זיעה היוצאת מן המשקין החמין, הרי הוא כמשקין עצמן. דברי הריב"ש נפסקו להלכה בשו"ע (יו"ד סימן קכג סעיף כד) לאסור בהנאה 'אגוא"ה ארדיינט' של גוים, וביאר הרמ"א שהוא יין שרף המיוצר מיין נסך, ולמרות שהוא רק זיעה מהיין, דינו כאיסור עצמו.

על פי דברי הריב"ש, מבואר בבן איש חי (שנה שניה פרשת בלק אות ה), ובשו"ת הרדב"ז (חלק ד סימן רצט), לגבי שכר המיוצר מיין, שנקרא 'בראנד' הנעשה על ידי גוי, אסור לשתותו, מכיון שבתחילה היה יין גמור אצל הגוי, וכבר נאסר בעודו יין, ואינו נותר בשינוי טעמו שנעשה שכר בבישול הנוסף.

4. חששות נוספים

וודקה המיוצרת מחלב: במדינות מסוימות כמו אירלנד וניו זילנד, האלכוהול מופק ממי גבינה (חלב שלא התגבן בתהליך ייצור הגבינה), כיון שהם מכילים סוכר החלב (לקטוז), בתהליך התססה הסוכר הופך לאלכוהול, והזיקוק מעלה את ריכוז האלכוהול ומתאים גם לוודקה.

במשקה העשוי ממי חלב קיים שתי חששות איסור, א. משום חליבת עכו"ם כשאין ישראל רואהו. ב. אסור לאכול מאכל חלבי עם בשר, ואסור אפילו לאכול בפני עצמו, משום הרגל עבירה, והיינו באופן שהוא ודאי מחלב, ובמשקה וודקה רגיל, קיים חשש מסוים שנעשה ממי חלב, ויש לזון האם שייך כאן ההללים הרגילים של דיני ספקות, הלך אחר הרוב, כל דפריש מרובא פריש, כל קבוע כמחצה על כמחצה.

עיסה בחלב: לדעת המנחת יצחק (חלק ז סימן נט) פשוט שאסור לשתות עם בשר, לאכול עשוי מחלב ואסור מדאורייתא, ואם עשוי רק ממי חלב אסור רק מדרבנן כיון שמי גבינה עם בשר אסור מדרבנן, ומוכיח וכן מדברי השו"ע (יו"ד סימן צב סעיף ח), ומוסיף עוד שאסור לעשות יי"ש מחלב שדיו כחלב, ממבואר בגמ' (פסחים דף ל), ונפסק בשו"ע (יו"ד סימן צז סעיף א), אין לשין עיסה בחלב, שמה יבוא לאכלה עם הבשר, ואם לש, כל הפת אסורה אפילו לאכלה לבדה, וגם במי חלב אסור לכתחילה ללוש בו.

ובשו"ת צמח צדק (סימן פ') מוסיף שיש ביין יותר חשש מלחם, כיון שסתם לחם משהים אותו רק לימים מועטים, אבל יין הדרך להשהותו כמה חודשים ושנים, ויש יותר חשש שיכשל באיסור. וכן מבואר במנחת יעקב (כלל ס סעיף ג) וביד יהודה (סימן צז ס"ק ו) שהאיסור לעשות פת חלבי, אינו רק בפת אלא גם בשאר מאכלים.

בספר בדי השלחן (סימן צז ס"ק ז), מוכיח שגם אם החלב נפל מעצמו לאוכל לא המשקה, נאסר באכילה, למרות שלא עירב את החלב בידים. וממילא לפי סברתו למרות שנכרי עשה את הוודקה, נאסר לישראל לשתותו.

סיכום הגיליון:

דינים העולים

- א. משקאות חריפים: עבר היה כלל כזה, שיש סוגי משקאות חריפים שאינם טעונים הכשר. כיום, צריך לבדוק ולברר דינו של כל מוצר, והמדקקים אינם שותים רק אם מופיע על הבקבוק תומתת כשרות מהודרת שסומן עליו.
- ב. סתם יינם: הוודקה בחשש איסור מטעם 'סתם יינם': א. חלק מסוגי הוודקה מיוצרים מסוכר ענבים. ב. יתכן שהכניסו גם אלכוהול מזוקק שהופק מיין. ג. לעיתים קיים במכונות הזיקוק של הוודקה בליעות של יין.
- ג. וודקה בטעמים: וודקה בטעמים המשקה טעון הכשר מכמה סיבות: א. יתכן שחומרי הטעם מיוצרים מחומרים לא כשרים. ב. לעיתים מכניסים בהם רכוז פירות, שעלול להיות בו רכוז ענבים, שהוא בחשש איסור מטעם 'סתם יינם'.
- ד. וודקה ממי גבינה: האלכוהול שממנו מיוצרת הוודקה עלול להיות מופק ממי גבינה. ויש לחוש משום חלב עכו"ם. ולדעת כמה פוסקים אסור לאכול מאכל המכיל מרכיב חלבי יחד עם בשר.
- ה. בישול גוים: אין לאסור את הוודקה המיוצרת בידי גוים מצד בישול עכו"ם, כיון שהזיקוק נחשב הוצאת בריה חדשה מהתבואה, ואינו נחשב בישול הנאסר.
- ו. וודקה מדגן: לגבי פסח, יש חשש שהוודקה מיוצר גם מדגנים. אחרי פסח צריך לשים לב שלא יהיה בחשש חמץ שעבר עליו הפסח. ולגבי חדש, יבואר א"ה בגיליון הבא.

משיב כהלכה

ההגרלה השבוע על 100 שקל במזומן

שאלה: האם קיים חשש לאיסור 'חדש' במשקה וודקה?

הרבה סוגי וודקה עשויים ממרכיבים של חמשת מיני דגן. והשאלה האם עלינו לחוש בכל בקבוק וודקה (מיוצר בארץ, במדינות השונות בחו"ל), אולי הוא 'חדש'? האם איסור 'חדש' נוהג רק בתבואות ארץ ישראל, או גם בתבואות חוץ לארץ? האם איסור 'חדש' נוהג גם בתבואות נכרי, ומה הדין בספק? האם איסור 'חדש' נוהג גם בשכר שהופק מהתבואה?

מקובל: שו"ע (יו"ד סימן רצג), או"ח סימן תפט סעיף י, **משנה ברורה** (סוף סימן תפט), **ביאור הלכה** (סימן תפט ד"ה אף בזמן הזה), **מנחת יצחק** (חלק ח סימן קיג), **תשובות והנהגות** (חלק א סימן תרנה), **גידולי חדש** (פרק ג-ה).

במדור זה מופיעה שאלה שבועית בנושא הגיליון הבא, כל מי ששולח תשובה נכונה על השאלה נכנס להגרלה. ההגרלה על דעת רבני המפעל. התשובות המובחרות ישולבו במידת האפשר בגיליון הקרוב. נא להעביר את התשובות עד יום ראשון הקרוב בערב (תשובה שתגיע אחרי יום ראשון תכנס להגרלה הבאה). בצירוף פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד), באחת מהאפשרויות הבאות:

1. בקו 'הילכתא' טלפון 02-5377085 02-שלוחה 4
2. בעמודות 'גדרים פלוס' ו'קהילות', קופת 'הילכתא' גיליון 'עומק הפשט'
3. בחדר 'קול הלשון', ישיבת מיר ירושלים, תיבת 'הילכתא'
4. בפקס מספר 1532-6507823
5. במייל 5047867@gmail.com

הזוכה בהגרלת גיליון 298 בסך 100 שקל במזומן
הבה"ח מנחם מנדל שכטר הי"ו
ישיבת טשכנוב ביתר עילית

המדור הנוצח

לעילוי נשמת מרת חיה רייזל ב"ר מילך ע"ה
נלב"ע י"ז שבט תשפ"א ת.נ.צ.ב.ה.

בית הוראה הילכתא

סוכריות בעפרון לצביעה

שאלה: בגיליון 284 בנושא טלטול ממותק 'בומבי' בשבת, התבאר דינו של ביתר הפתעה, המכיל ממותק + משחק צפצפה. החברה 'קינד' (09-8822103), משווקת כעת סוכריות בהשגת בד"ץ העדה החרדית, בתוך קופסת פלסטיק שקופה, ועל המכסה מורכב עפרון צביעה, והשאלה האם הממותק מותר בטלטול בשבת?

תשובה: כאשר הילד גמר את הסוכריות, יש לדון האם הפלסטיק נהפך למקצה כדין כלי שמלאכתו לאיסור, או לכל הפחות כדין בסיס לכלי שמלאכתו לאיסור, ותלוי במחלוקת הפוסקים האם יש דין בסיס בכלי שמלאכתו לאיסור. או שעדיין מיועד למילוי סוכריות, ודינו ככלי שמלאכתו להיתר.

ואם הילד עדיין לא גמר את הסוכריות, לכל היותר דינו ככלי שמלאכתו לאיסור, שמותר לטלטלו לצורך גופו ומקומו, וכמו שמשולש סיר טשולט להוצאת המאכל. ויתכן גם שהוא היתר גמור, כי הסוכריות יותר חשובות לילד מהצבע, וכדין בסיס לאיסור ולהיתר שוהה יותר חשוב.

ואם אפשר אולי שייך בזה חובת ניעור, להסיר את הצבע מהמכסה (כלאחר יד, או בשינוי). ואם הצבע חשוך לילד, ויאבד על ידי הניעור, אין חובת ניעור. ולשיטת הסוברים שחובת ניעור קיימת כבר מערב שבת (וצריך להוציא את הביצים שאינם מבושלות מדלת המקור), יש לפרק את הצבע מהמכסה מערב שבת.

מקורות להנ"ל: ראה בספר **אמרי אברהם** (על הלכות מוצה).

עדכוני הלכה

לקראת ימי הפורים

לתועלת הרבים, כמו שנה שעברה, קיים קו מיוחד לבירורים על כשרות משקאות חריפים לקראת ימי הפורים: ב'בית הוראה הילכתא' 02-5350535-שלוחה 1-5 (מענה אנושי), במוקד ניתן לקבל מידע על כל דגם ספציפי (מומלץ להצטייד עם מספר ברוקוד), לפי שלש רמות כשרות - 'מותר להיחרש', 'כשר', 'אסור'.

נושא הגיליון הבא:

האם יש חשש 'חדש' בוודקה?

טלו חלק בזיכוי הרבים העצום, והשתתפו בהוצאות הגיליון הבא

הגיליון נועד לעזור את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

הגיליון הוקדש לעילוי נשמת

הגאון הגדול רבי חיים מאיר בן הגאון הגדול רבי שמואל הלוי ואזנר זצוק"ל
גאב"ד 'זכרון מאיר' בני ברק וראש ישיבת 'יח"ל נלב"ע כ"ה שבט תשפ"א
ת.נ.צ.ב.ה.

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

גיליון שבועי עומק הפשט
שיעורים וימי עיון
בית הוראה טלפוני
בירורי הלכה אקטואליים
קו מידע הלכתי
חוברות הדרכה

מכון הילכתא 02-535-0-535

מענה אנושי בית הוראה מערכת הגיליון

קו מידע הלכתי

02-5377-085

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגרלות, ועוד...

5047867@gmail.com לקבלת הגיליון במייל:

פקס: 02-6507823